

Szerkesztési iroda:
Csik-Szereda
Györgyjakab Márton
könyvkereskedése
hová
a lap szellemi részét illető
közlemények,
előfizetési pénzek és hír-
désesek küldendők.

CSIKI LAPOK

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETI LAP.
MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt. 80
(Külföldre) . 6 frt.
Félévre . 2 frt. 40.
Negyedévre . 1 frt. 20.
Hirdetési díjak
a legolcsóbban számítottak.
Bélyegdíjért külön minden
beiktatásnál 30 kr.
Nyitott cikkek
soronként 10 kr-ért közöl-
tetnek.

Felelős szerkesztő: Dr. Bocskor Béla.

Kiadó tulajdonos: Györgyjakab Márton.

FŐMUNKATÁRSÁK: Hochschild Lajos Gyergyóban.

Vitos Mózes a központban.

Embery Árpád Udvarhelymegyében.

Husvét napján.

Élet, halál és feltámadás. Feszítsd meg . . . és alleluja. Meggyaláztatás és megdicsőíttetés. Élet és halál, bűn és igazság, a pokol és ég diadala. Ugyanannyi antithézis s mégis úgy van. Ama „névtelen felső erő, melynek tétova fogalmával” a jelen kor materiális bölcsői az Istent és „Isten mindenhatóságát akarták és akarják pótolni” előbb a tankönyvekben, majd a gyermekek lelkében s végül a társadalmi és nemzeti közszellemben: már a világmegváltás napjaiban lázas mozgalomban tartotta a szellemeket.

A világ Megváltója nyíltan kijelentette: Én vagyok az élet és halál ura, én vagyok az út, az igazság és élet. Az Isten eszméjével és a sziv természetű érzelmeivel meg-hasonlott rideg ész fellázadt e szavak hallatára; a hatalmi önzés tehetetlen lelke kezét fogott az irigy pokollal. A bűn szövetekezett hatalma, a gonoszság cselszövő ördöge előbb meggyalázta, azután megfeszítette Megváltóját. Az élet elaludni, az igazság eltemetett, az ég sirni, az erkölcsi és fizikai világ megrendülni a jó szellem megsemmisülni, a pokol a bűn diadalmaskodni látszott.

De ez csak látszat volt, mely itt is csalt. Az nem tartott soká. Az a Megváltó, ki magát az élet és halál urának, út, igazság és életnek mondá, azt is mondotta, hogy az ég és föld elmúlnak, de az ő szavai el nem múlnak. Ugy is lett Már harmadnapra a meggyalázott élet, a megfeszített igazság, az őrizet alá helyezett és sziklába falazott halál öléből az ég és föld allelujája közt diadallal emelkedett ki. S a mint a történelem 19 százados multja igazolja az isteni és változhatlan örök törvények és igazságok ellen fellázadt emberi szenvedély és szellemek

lázás harcából, ha azok ezáltal egy időre elnyomtatni látszanak is, de mindig diadallal emelkednek ki és fognak jövőben is kiemelkedni. — Mert a népek szabadsága, dicsősége, boldogsága, Krisztus tanával függ össze — s a világ üdvét csak e tan igazsággal biztosíthatják teljesen. — „Csak a Krisztusi tan beható ismerete, s követésében megédzett közszellem az, mely a nemzeteknek üdvöt hoz s távol tartja bukásukat.”

Egyetlen tekintet Franciaországra meggyőző e szavak igazságáról. Ime, egyetlen dinamit szétrobbanása miatt reszket az egész Páris, „remegnek az aranyos tetejű, fényes paloták, inogni érzik a talajt lábuk alatt a gazdag urak”

Kinek nem jut itt eszébe, hogy a dinamit csak eszköz. „A tettes az államilag istápolta erkölcs telenség, a bűn szerzője maga az állam; s őt éri a megtorlás is először.”

A francziák egyrésze elvetette magától az Istent és vallást, mint ama zsidó főpapok, irástudók és farizeusok, kik a dicsőségesen föltámadott Krisztust megfeszítették és megölték vala. Vajha azok szomorú példán tanulnának a nemzetek, tanulnánk mi, kiken — valljuk meg — a vallási indifferenzizmus hova tovább mélyebb nyomokat szánt.

„A lelkiismeret — volna — azon egyetlen hatalom, melyet az ember soha sem áldozhat fel egyezkedéseknek”, s mégis azt látjuk leggyakrabban az önző érdekek és hamis emberi tekintetek alku és egyezkedési tárgyaúl feláldoztatni. Azon hazugságok, korrupció, szellemi rabzselgás, bűn és nyomorúságok vannak napirenden, melyek az Üdvözítőt keresztre feszítették.

Korunk a meghamisított közszellem hatása alatt „szabadságot hirdet és a lelkek békóba verésére törekszik; áradoz az egyen-

lőségétől, de amellet egész társadalmi — rabzselga — osztályokat uvel, lerontotta a születési arisztokrácia előjogait és teremtett egy börze, bankár, nagy vállalkozó arisztokráciát; a testvériséget hangoztatja, de a mig a testvért ölelgeti, kizsebelni akarja.”

Az emberiség nagyrésze későre látta be, hogy a jelen és jövő bajainak elhárítására a legbiztosabb mód a társadalmat a Krisztus tanának, mely az Isten és felebaráti szeretet kettős parancsában az államok és egyház, — szóval: az emberiség összes törvényeit felöleli — oltalma alá helyezni, mely midőn minden elméből áraszt, egyúttal minden fájdalomnyujt.

S vannak, kiknek maig nyitnak meg szemek, kik ma sem látják, hogy azok, akik őket Istentől bánni nem és tekintetből elvonni iparkodnak, ezt azért teszik, hogy így az Istennel és önmagukkal meghasonlottakat könnyebben fűzzék rablánczra, a lelkiismereti és politikai szabadság jármába és hogy anyagi erejüket a szabadság nevében annál biztosabban zsákmányolhassák ki.

A ki a föltámadott üdvözítő nyomdokain halad, „ki az út, igazság és élet”, — az legyen ur vagy szelga, előljáró vagy alattvaló, — a közélet és forrongó szellemek lázas harczaiban sem fog soha eltévedni, elveszni és megsejyentülni.

A Baracs-ügy.

Baracs Géza dr. áldozó pap, ki a legközelebről lefolyt képviselőválasztások alkalmával a gyergyószentmiklósi választókerületnek 48-as párti képviselőjelöltje volt, s kinek nevét az utóbbi időben a hírlapok és ezeknek olvasói oly sokat emlegették, a „Baracs-ügy” czimű röpíratot adott ki „a közvélemény felvilágosítására.”

A „CSIKI LAPOK” TARCZAJA.

Husvétli tojás.

A mult esztendőben husvét előtt még nem voltam ugyan olyan boldog, mint ma, de az istagadhatatlan, hogy még nem volt feleségem és a legnagyobb mértékben nőtlen valék.

Valóban nem tudtam, hogy oly hamar feleséghez jussak és bár utolsó farsang óta fülíg szerelmes voltam az Ábrayék Mariskájába, azért még csak álmodni se mertem volna, hogy ma férje és ura legyek a megye legszeretetre méltóbb leányának.

Igaz, hogy ezt a váratlan szerencsét a véletlennek köszönhetem, de azért van benne sok része az én ellenállhatatlanságomnak is, mert hát az több, mint bizonyos, hogy Mariska az utolsó farsang óta engem is szeretett.

Vallomást azonban egyikünk se tett egymásnak és így kínos tájékozatlanságom még nem szűnt meg a mult husvét első napján, midőn egy hordár titokzatosan át nem nyujt egy violaszínű selyemszalaggal bekötözött dobozt.

Dobogó szívvvel nyitottam fel a hófehér fedelet, — mert titkos sejtelveim voltak, hogy egy titkos imádóm keze van a dologban; annyi gondal, hogy ne mondjam szeretettel volt az egész rendezve. A dobozban levő piros tojás illatos pa-

mutba volt burkolva, — és mikor örvendve köröskörül megtekintettem, észrevettem rajta két kedves vonású betűt: Sz. J.

Azonnal tisztában voltam a küldő tekintetében és elkedvetlenedtem. Sz. J. kezdetű Szvátuplek Julia asszonyság nevének, az özvegy hentesnének, a ki miután hétköznap nem egyszer izletes kolbász-küldeménynyel fejezte ki irántam költői lelkületének érzelmeit, e szent ünnep alkalmával gyöngédebb eszközökkel kívánt szívemre hatni.

Szinte haragudtam, hogy egy pillanatig is akkora áhitattal tekintettem e finom külsejű és a leggyöngédebb női kezekre valló dobozra és miként honatyáink szokták tenni a parlamentben — én is igyekeztem „visszaszívni” előbbi föltevéseimet és kelleltlenül az almáriumra tettem a dobozt, oda, ahol üres konyaküvegeimet — és elhasznált nyakkendőimet őrzém.

Hogy a kellemetlen csalódást felejtsem, szó-rakozást mentem keresni a templomba. És ott ezt soha sem fogom megbánni.

Alig hogy beléptem, megpillantottam őt, az angyalt, a kibe mult farsang óta fülíg szerelmes voltam. Ő is meglátott és úgy vettem észre, mintha bátorítólag mosolygott volna felém. — Oh, most vagy soha! gondolám. Megfogom szólítani és haza kísérni, hadd legyen egyszer nekem is boldog ünnepem.

Az isteni tisztelet után hazamentünk és én szerencsésen melléje kerültem.

Ő mosolygott, én pirultam. — A világért se tudtam volna megszólítani.

— Ejh, hát meg se köszöni Szakál ur az ajándékot?

— Micsoda . . .

— Hát a kis dobozt a husvétli tojással.

— Ah, hát valóban . . .

— Még kételkedik, oh ön rossz ember Szakál ur!

— De bocsánat, a két betű félrevezetett — hebegém zavartan.

Most a leány kezdett pirulni, de csakhamar ismét leküzdé a zavart és folytatá:

— Ugy hát nem is tudja, hogy az a két betű mit jelent?

— Nem én. — Azt hittem, hogy Szvátuplek Julia.

A leány erre újra elpirult és a számos pirulás végre is gondolkodóba ejtett, úgy hogy végül én is rettenetes zavarba jöttem, és minél nagyobb volt a zavarom, annál tisztábban domborodott ki előttem e két szó: Szerelmem Jelöl.

Igen, mert ez volt a két betűnek titkos értelme és midőn remegve, halk suttogással kimondtam e két szót, ő az angyal szemlesütve felelte rá:

— Igen!

Szakál Mikl.

E röpiratot legalább több vonalaiban lapunk t. olvasóközönségével megismertetni szükségesnek tartjuk már csak azért is, mivel ezen broszúr feleletet képez a fővárosi hírlapokban Baracs ellen megjelent és lapunkba is átvett vádakra és különösen azért, mivel Baracs, mint vármegyénk egyik legtekintélyesebb kerületének volt képviselőjelöltje, minket közelebből is érdekel.

Baracs a most említett, Bécsből 1892. márczius 31-ről keltezett röpiratában legelőször is a „Becsület“ című fejezetben utal arra, hogy addig is, míg a bíróságok kiderítenék, miszerint „aljas rágalmaknak az áldozatja“, a bíróságok ítéletét be nem várja és nem akar a bírósági intézkedések befejezéséig „erkölcsi halott“-nak maradni, hanem a közvéleményt felvilágosítani óhajtja.

Ezen elhatározásának tesz jakkor eleget, mikor a „Hírlapok lármája“ című fejezetben elmondja, hogy f. évi márczius 17-én korán reggel „elhűlyedve“ olvasta ágyában fekve, hogy sikkasztások, csalások és okirathamisítások miatt le lett tartóztatva.

Féldrülten ugrott fel — ugymond — ágyából és hajtattott a rendőrséghez, hol megtudta, hogy a lévai járásbírósnak egy körözvénye folytán ő az ügyészséghez előállítandó, — hol azonnal megjelent és kihallgattatott, de letartóztatva soha sem lettsz arra az ügyészség sem talált okot, hanem az egész láрма a „Hircsarnok“ könyvatos lap misztifikációja volt, miért is a sajtó pert a „Hircsarnok“ ellen megindította, s egyúttal a már általunk is ismerttetett nyilatkozatokat a lapok útján kiadta.

A „körözés“ című fejezetben elmondja Baracs, hogy a körözésnek oka egyfelől Salgó János esperes, nagysallói plebános volt, ki ellene fölterjesztést tett a lévai járásbírósnál s midőn ennek folytán nevezett járásbírósg megidézte, Salgó János, daczára annak, hogy Baracs az írásbeli engedélyével távozott el Nagy-Sallóból, „nyomtalanul eltűnt“-nek jelentette be. Ezen jelentést a bíróság elhitte és tovább nem kutatva Baracs hollétét, körözést adott ki ellene, holott irodalmi működése és Gyergyó-Szentmiklóson volt képviselőjelöltsége, valamint a fenhatóságát képező esztergomi érsekségről nyert szabadságot tartása is bizonyították, miképp „nyomtalanul el nem tűnt“, s mert e bizonyítékokat a lévai bíróság figyelembe nem vette, elhamarkodott eljárása volt oka a körözésnek; — de ennek megtorlása végett már az igazságügyminiszterhez is folyamodott.

„A körözés tárgya“ című 3 ik fejezetben elmondja Baracs, hogy sürgős kérelmére

a lévai járásbírósg által f. évi márczius 26-ára idézést kapott s itt tudta meg, hogy a nagymálosiak nevében adott be három, a röpiratban megnevezett egyén által panasz, mintha ő a málosiaknál gyűjtött, állítólag kápolnaépítésre szánt 319 frt összegről soha be nem számolt volna. — (Ugyanezen egyének voltak, kik márczius 27-én a „Nyilatkozat“-ben Baracs felszólítására hivatkozva, nyilatkoztak az ügyben.)

Ezen vádra „Hol van a málosi pénz?“ cz. fejezetben Baracs elmondja, hogy igaz, miképp ő málosi káplánja idejében kápolnaépítésre gyűjtést rendezett s mintegy 1200 frt aláíratott, de csak 297 frt lett tényleg kezébe kifizetve, s s minthogy Salgó János esperes, Baracsnak plebánosa, örökös pénzzavarban szenvedve, tőle több ízben ezen 297 frtot jóval meghaladó összegben kölcsönököt vett fel, a gyűjtött 297 frtra nézve oly módon számolt el Salgónak, mint a pénzről felelős principálisának, hogy Salgó ezen 297 frtot a Baracs által adott kölcsönösszegek megfizetéséül sajátjából a kápolnaépítésre tegye ki, Baracs pedig a gyűjtött pénzt tarthassa magánál. Az ily módon történt elszámolást Baracs még akkor bejelentette a primási hivatalnál is, mely hivatal ez elszámolást elfogadta, mi kitűnik abból, hogy mai napig a primáciális hivatal ezen leszámolás ellen nem rekriminált. — De Baracs még ezzel sem elégedett meg, hanem 300 frtot a bécsi „Verkehrs-bank“-ba elhelyezett azon indokból, hogyha a primáciálisiroda a most leirt átutalást el nem fogadva, az összegyűjtött pénzt egyenesen tőle követelné, — bármikor Bécsből, távolléte alatt is, felvehető legyen.

Ezekben elmondja tehát Baracs, hogy az általa gyűjtött pénz Salgó Jánosnál van, az elszámolás pedig Salgónál és az elhalt primásnál, tehát duplán is megtörtént. — Egyben közöl Baracs ezen fejezetben két darab, a primáshoz intézett és a gyűjtött pénzre vonatkozó levelet, melyekben az őt vádoló Salgó Jánost leplezetlenül nevezi az iszákosság folytán erkölcsi halottá leit — és anyagilag teljesen tönkretett egyénnek, ki azon szívességet, hogy Baracs neki anyagi bajaiban többször kölcsönök által segített, a rút vádaskodással hálálja meg, kijelentvén egyúttal azt, hogy ezek után a begyűjtött pénzek elkezelésének legkiseb gyanuja sem férhet az ő személyéhez.

Ezután Baracs „Kicsoda az Salgó János?“ cz. fejezetben most nevezett esperes személyét ismerteti, elmondván róla, hogy a nagysallói templompénztárt teljesen kifosztotta, — hogy

Salgó még esztergomi karkáplán korában „véletlenül azon ablak felé röpitett golyót, mely mögött legnagyobb ellene, Majthényi kanonok lakott“, — hogy Salgó soha egy káplánjával meg nem fért, — hogy csak az ivásnak él, — hogy földhöz ragadt rokonai „csak kezét csókolva és nagyságos esperes ur cziméve! közeledhetek feléje.“

„A vad üldözése“ című fejezetben elmondja Baracs, hogy 1891 augusztus 17-én Mgr. de Luck ausztráliai püspök megyéjébe átmenetelt kérelmezett a primástól, mint egyházi főnökétől, mely neki egy diesérő okmány kíséretben adatott meg, de mert de Luck püspökkel el nem mehetett, mint szerkesztő Budapestben telepedett meg, hol kinyerte Majer István érseki helynök 1891. decz. 5-ről keltezett elbocsátó levelét, mely szerint megengedett neki irodalmi működésének teljesítése végéig Bécsben lakhatni, és kijelentetett, hogy „egyházi cenzurától mentve van“, — mégis mindezek daczára vádoltatott ő nyomtalan eltűnéssel és a begyűjtött pénzek elkezelésével.

Az „Irodalmi műveim“ című fejezetben előadja, hogy a „Parlament“ és „Magy. Kath. Hierarchia“ műveket szerkeszti, melyeknek előfizetési árában mintegy 5000 frt követelése van künn, nemhogy ezen művei miatt valaki kárt szenvedett volna s 1000 frt jutalmat tesz le az Eckstein-féle kiadóintézetben (Bécs, Flossgasse 12.) azon egyén számára, kik kimutatja, hogy akár a „Parlament“, akár a „Magyar Katholikus Hierarchia“ művek révén a legcsekélyebb kárt is szenvedte volna.

Végül „Zárszó“ című fejezetben így szól: „a ki ezen lapok olvasása után is kételkedne még abban, vajjon bennem becsületes emberrel van e dolga, azt arra kérem a szent igazság nevében: ne ítéljen legalább addig, míg a bíróság nem ítél, ne gyanusítson, a hol gyanúsításnak legkevesebb helye sincs!“

Mi közöltük ezeket t. olvasóinkkal, mi nem gyanusítunk, mi ítéletet a bíróságok ítélete előtt nem hozunk, de a bíróságok ítéletét nyugodtan bevárjuk.

Csikvármegye közigazgatásai bizottságának üléséből.*)

Csik-Szereda, 1892. április 11.

Vármegyénk közigazgatási bizottsága mai nap ülést tartván, annak lefolyásáról felemlítjük a következőket:

*) Tárgyatalmaz miatt késett.

Szerk.

Valami a húsvéti piros tojásokról és öntözésről.

A természet ébredésének és a kereszténység egyik legmagasztosabb s legszentebb ünnepének, a húsvétának legkedvesebb symbolumát, a piros, húsvéti tojást, a dévajkodó locsolódást ki ne ismerené?

Gyermekek és ifjakkal egyaránt ártatlan vágy- és örömmel tárgyát képezik ezek a húsvéti szent időkben. Különösen minálunk székelveknél — talán egyetlen gyermek és ifju sincs, ki e kedves symbolumból, a húsvéti piros tojásból egy-kettővel ne rendelkezne, s a locsolódás életvidor kedvtelésben részt ne venne. S ha mégis volna ilyen, — az igazán boldogtalannak érzi magát.

És vajjon mindazok, kiknek a húsvéti piros tojások és locsolódás oly sok ártatlan örömet szereznek, — tudják-e, gondolják-e, hogy mit jelképeznek ezek?

Azoknak, kik ezt nem tudnák elmondok ezekről egyetmást a mi hamarjában eszembe jut.

A húsvéti piros tojások jelképe már az ókori vallások symbolikájában föltalálható, honnan a kereszténységgel származott le napjainkig.

Az ókori vallások symbolikájában a tojás kezdetet, a világ magját jelentette, melyből a vi-

lág s az ember is — keletkezett. Így találjuk ezt az indus, valamint az egyptomi vallásokban. — A görögök hite szerint a halandó Castor és a halhatatlan Pollux — testvérpár, kik a testvéri szeretet magasztos mintaképeül is tartattak, továbbá Léda is tojásból születtek.

S ezenkívül a tojás a görögök tavaszi eleuszi ünnepén is nagy és mistikus szerepet játszott, mint az eredés, kikelet jelképe.

Általán az ókori nevezetesebb népek minden tavaszi, vallásos ünnepén a tojás, mint a születés, s illetve — újjászületés jelképe, csaknem kivétel nélkül — szerepelt.

A kereszténység húsvétja, mint szintén a feltámadás és újjászületés nagy és magasztos ünnepe, ezekkel az ókori vallásos ünnepekkel egy időre tételvén, a népszokás hagyomány gyanánt a régi symbolika nagy részét, s e között a tojás kultuszát is áthozta a pogányságból; az egyház pedig a keresztény vallás szellemével megegyező hagyományra, mint igen sok más esetben is, nemcsak okosan kímélte, hanem fel is karolta, sőt továbbfejlesztve, átídomította.

Így származott le s tartatott fenn napjainkig a húsvéti tojások kultusza, mely nálunk keresztényeknél kezdettől fogva mostanig, az Istenembernek diadalmas és örömteljes föltámadását, s e felett minden keresztény lélek által érzett nagy örömet jelezvén, ennek az örömmel megfelelőleg

nyerte a mosolygó, kaczagó piros színt a — húsvéti tojás.

A húsvéti piros tojás kultuszával karöltve jár a húsvéti öntözés is.

A nedvesség, a víz, a tavasz kelesztő melegével párosultan, szintén a megújulás és termékenység fötényezőit képezik. Innen van, hogy a természet feltűnőbb jelenségeit, nyilvánulásait istenekként személyesítő ókorban az öntözés, a megújulás és termékenység jelképeül szerepelt.

S éppen ugy, mint a piros tojások kultusza, jött át a kereszténységbe s származott le napjainkig a — húsvéti öntözés; a vízszentelés s ennek vallásos használata. De ez a kereszténység-nél már a megtisztulást is jelenté, jelképezé.

Van ugyan egy újabb keletű legenda is, mely azt tartja, hogy Poncius Pilátus, Palesztinának római helytartója, a Jézus feltámadásának esodájára összesereglett nők közé egy cseber vízen öntetett, s a húsvéti locsolódást némelyek innen származtatják.

Én azonban sok másokkal az előbb említett forrást és leszámazást természetesebbnek és így valószínűbbnek is tartom.

A tagok nem nagy számban jelentek meg s a gyűlésnek is különben jelentékeny tárgya alig volt. Az időt nagyobb részben az egyes szakelőadók havi jelentéseinek felolvasása vette igénybe, melyek különös figyelmet érdemlő eseményeket nem tárgyaltak.

A főorvos jelentéséből felelmitjük, hogy a megyei közegészségi viszonyok márczius havában kedvezőbbek voltak a megelőző havinál; mert a betegedési esetek kisebb számmal fordultak elő s a Kászon-Ímpérben uralgott hasi hagymáz és Alfaluban a himlő-járvány is megszűnt s jelenleg járványosan uralkodik Csik-Szeredában a hasi hagymáz és Gyergyó-Szent-Miklóson a himlő-járvány, de e miatt az iskoláztatás egyik helyt sem szűntetel.

A pénzügyigazgató jelentéséből jelezni kívánjuk, hogy a múlt évben kivetett harmad osztályu keresetadó ellen beadott felhívások II-od fokulag elláttak, eddigelé a föld-, ház-, I és II-od osztályu keresetadók kivetése befejezve van s a tőkekamat- és járadékadók előírása is kezdetét vette.

Ugy az egyenes adók, mint a hadmentességi díjak befizetési eredménye a múlt év hasonló időszakának befizetési eredményénél kedvezőtlenebb s az előbbi adónemből az első évnegyed végével 36939 forint 89 kr, utóbbiból pedig 4350 forint maradt hátralékban.

A kir. tanfelügyelő jelentése szerint vallás- és közoktatásügyi miniszter ur ö nagyméltósága Gyimesbükkön egy állami iskolának a jövő évben leendő szervezését s az emelendő iskola-épület terv- és költségvetésének felterjesztését rendelte el, mit a bizottság örvendetesen vett tudomásul.

Igazságügyi miniszter ur által leadott azon értesítés, hogy a kir. ügyészség a bizottság ülésén való meg nem jelenhetése esetére helyettesül László Géza kézdivásárhelyi alügyész neveztetett ki, szintén tudomásul vétetett.

Végül Dr. Fejér Antal indítványára kimondatott, hogy miután pénzügyigazgatóság megyénkben még felállítva nincs, s e miatt a megyénk lakosságát érleklő ügyiratok betekintése nagy nehézségekbe ütközik: m. kir. pénzügyminiszter ur ö nagyméltósága feliratilag kéressék meg ezen bajnak orvoslása, valamint arra is, hogy az adófel-szólamlási bizottság ülésének felváltva minden második évben Csikmegyében tartását engedélyezni méltóztassék.

Ezután a gyűlés némely adó- és közmunka-ügyek elintézésével véget ért.

Iparkamara közgyűlés.*

(Saját tudósítónktól.) — Maros-Vásárhely, Ápril 4. —

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara április hó 2-án Tauszik B. Hugó elnöklete alatt tartott ez évi harmadik rendes teljes üléséről adjuk az alábbi kivonatos tudósítást.

Az ülés megnyitása előtt Szabó István alelnök Tauszik B. Hugó elnököt neve napja alkalmából üdvözlölvén, a kamara tagjai nevében meg szavak kíséretében kívánt szerencsét és hosszú tartó boldogságot, mire az elnök köszönetének adván kitéjezési, igérte, hogy a kamarának ez alkalomból is nyilvánított bizalmával szemben gyekezni fog feladatának, valamint eddig, úgy ezután is eleget tenni.

Az elnöki közlések során tudomásvétel végett bejelentettek a következő, elnökileg elintéztett ügyek:

a) A székely munkásoknak az állami üzemeknél leendő foglalkoztatása céljából a kereskedelemügyi miniszter újabb felhívást intézett a kamarához, mit a elnökség nyilvánosságra hozott.

Ez ideig azonban csak egy géplakatos jelentkezett Maros-Vásárhelyről, kinek érdekében a szükséges lépések megtétettek.

b) A kereskedelemügyi miniszter a kamara felterjesztése kapcsán intézkedett, hogy a gróf Miksa-széle bük szádi ügyéből származó árukra a brassó-kármászéki helyi érdekű vasuton mérsékelt díjtételek alkalmazassanak.

c) Ugyanazon miniszter ur Kiss Jaka b, ndvarhelymegyei derzsi néptanítónak a kamara ajánlatára egy szövetség beszerzése céljából 75 frtot engedélyezett azzal a kikötéssel,

hogy az illető ennek fejében 3 éven át évenként legalább egy derzsi, vagy környékbeli leányt tartozik a szövetségben kiképezni s a szövetség csak ezután megy át tulajdonába.

d) Ugyanazon miniszter ur a szászrégenkocsárdi vonalról Predeal és Budapest felé és felöl a jelenleginél jobb vonatösszeköttetések létesítése tárgyában tett felterjesztésre, — értesítette a kamarát, hogy a f. évi május hó 1-én életbe lépendő nyári menetrend szerkesztésénél gondoskodott arról, hogy Szász-Régen és Maros-Vásárhely között mind a két irányban még egy-egy személyszállító vonat vezetessék be.

e) Végül elnök bejelentette, hogy az ipari és gyári alkalmazottaknak betegsége esetén való segélyezéséről szóló 1891. évi XIV. tcz. ez évi Április hó 1-én életbe lépven, az ezen törvény alapján létesítendő kerületi, vagy testületi betegsegélyző pénztárak alapszabályainak fülvizsgálása körül a kamarára is jelentékeny feladatok várnak, melyeknek a kereskedelmi és iparos érdekek szempontjából leendő helyes megoldására a központi bizottság lesz hivatva.

A tárgysorozat rendén felolvasztatott a kereskedelemügyi miniszter leirata, melylyel az országos ipartanács jelentése kapcsán közölte a kamarával, hogy a hazai bőrpar fejlődését, főképp három körülmény gátolja, t. i. először: hogy a vargák egyrésze csupán a gyors termelést tartja szem előtt, mellözve az okszerű kikészítési eljárást., a bőrt elrontják, a mennyiben másfél hó alatt kívánják előállítani a kész gyártmányt, holott ahhoz, hogy ennek minősége megfelelő legyen, 6—7 havi időköz kívántatik; másodsor, hogy a magyar nyers bőrök 50 százaléka a beégetés s a nyúzás alkalmával el van rontva, minélfogva a hazai nyers bőr elsőrendűnek nem minősíthető; harmadsor, hogy a lábbelik készítésével foglalkozó iparosok a közönséges varrógépen kívül más gépeket alig használnak, miért is ezen iparág nem bír a kellő versenyképességre emelkedni. A kamara mind a három irányban felhívta az érdekelt iparosok figyelmét a követendő eljárás szemellett tartására, tudására hozván ez által a lábbelikészítő iparosoknak, hogy a magyar királyi technológiai ipar-muzeumban talpvarró és egyéb bőrmunkáló gépek olcsón és kedvező feltételek mellett beszerezhetők és pedig a legelőnyösebben, úgy, hogy e célból szövetségeseket alakítsanak s az ily gépeket közösen használják.

Olvastatott a kereskedelemügyi m. kir. miniszter leirata az ország különböző pontjain létesíteni kívánt újabb ipari tanműhelyekhez szükséges tanerők megfelelő kiképzése tárgyában. E célból ugyanis a nevezett miniszter ur (tanműhelyi) szaktanítók, illetve tanárok számára, a kik vagy már működtek valamely agyag, fa-, vagy fémipari szakiskolánál, (ide értve a házi ipari tanműhelyeket is) vagy jövőben létesítendő ily intézeteknél alkalmaztatni ohajtanak, s kik alkalmazások arra, hogy akár az ipari szakrajz, akár szaktárgyak gyakorlati tanulmányozására külföldre kiküldessenek, néhány 300, esetleg 600 forintos ösztöndíjat, illetve utazási segélyt adományoz. A fülhívás eziránt ki levén bocsátva, a kamara a beérkező pályázatok elbírálására egy bizottságot küldött ki.

Olvastatott az osztrák-magyar bank kormányzójának átírata, melyben tudomására hozza a kamarának, hogy Kautz Gyula, az új kormányzó, ö felségének az évi márczius hó 6-án kelt legfelsőbb elhatározásával az osztrák-magyar banknak reá bizott kormányzói állását elfogadta és a bank-üzletek vezetését átvette. A kamara az elnök indítványára elhatározta, hogy a kiváló magyar tudós és szakférfiúhoz ezen kineveztetése alkalmából üdvözlő átíratot intéz.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Boldog ünnepeket! A beálló husvéti szünnepek alkalmából t. előfizetőink, olvasóink és lapunknak minden rendű és rangu barátai fogadják szívünk mélyéből fakadó legjobb kívánságainkat. A feltámadás és halhatatlanság magasztos ünnepe hozzon minden házba áldást, minden családba szerencsét és megelégedést. Boldog ünnepeket!

— Lapunk jelen száma a husvéti szent ünnepek miatt a rendes időnél négy nappal előbb jelent meg és „Egy Hét” című rendes mellék-

lünkön kívül még egy félév rendkívüli mellékletet is tartalmaz.

— Előljárási gyűlés. A helybeli ipartestület előljárási gyűlése e hó 19-én délután 1 órától kezdődőleg az ipartestület rendes helyiségében havi ülést tart, melynek főbb tárgyai lesznek: 1. Titkári előterjesztés. 2. A testület vagyónának leltározása. 3. A testületi tagok, a testület területén levő tanoncok és segédek névjegyzékének pontos megállapítása. 4. Az iparos tanoncok és segédek viszonyait, — továbbá az iparos tanonciskolát ellenőrző bizottságok megválasztása. 5. A tagsági díj- és kamathátrálékok számba vétele. 6. Az ipartestületi betegsegélyző pénztár alapszabályainak felülvizsgálása s ennek kapcsán intézkedés rendkívüli közgyűlés összehívása iránt. 7. Indítványok. A nevezett ipartestület előljárási gyűlésének tagjai az ülésbe ezen uton is meghívtnak.

— Bikatelep. A megyei gazdasági egyesület igazgató választmánya a f. hó 13-án tartott ülésében véglegesen elhatározta, hogy a megyei államilag segélyezett gazdasági irányu felső népiskola gazdaságával kapcsolatban a szavasmarha-tenyésztés fellendítése céljából egy bikanevelő telepet állít fel. Egyelőre 10 tenyésztelhető és kellő számú növendék bika szerzetetik be a legjobb hazai fajtából. A tenyészállatok beszerzésével Madár Mihály gazdasági iskola-igazgató és Bogos István h. megyei állatorvos lettek megbízva. A gazdasági egyesületet ezen jórávaló törekvésében a vármegyeen kívül, a m. kir. földmívelési miniszter ur is tekintélyes összeggel támogatja.

— Jótékonycélu műkedvelői előadás. A csik-szentmárton-cesekefalvi „Olvasó-egylet” tagjai által a madéfalvi „emlékalap” javára Csik-Szent-Mártonon 1892. ápril 24-én (vasárnap) a megyeház nagytermében adatik „A falu rossza.” 100 aranyal jutalmazott eredeti népszínmű 3 felvonásban, zenével, dalokkal és tánczczal. Irta: Tóth Ede. (Rendező B. J.) Személyek: Feledi Gáspár, gazdag falusi földmívelő — György Ignác; Lajos, Boriska, gyermekei — ifj. Részegh Lajos — Antal Ida; Bákai Teresi, árva, Feledi gyámsága alatt — Nagy Ida; Gündör Sándor, szolgáló legény — Bartalis Agoston; Finom Rózsi, menyecske — Cseli Vilmosné; Csapó, gazdaember — Pongrácz György Csapóné, Sulyokné, Tarisnyásné, módos asszonyok — Részegh Anna, Becze Rózsika, Albert Tera Egy öreg paraszt — Albert Mihály Megyei csendbiztos — Simon Ferenc; Kónya, kántortanító Sándor Vilmos; Gonosz Pista, bakter Birtha J.; Gonoszné — Bardocz Ágnes; Cserbogár Józsa, szőlőpásztor — Pálly András; Czene, cigány primás — Bándi Balázs; Adus, vén cimbalmas — Bodó Dávid; A „makhetes” korcsmáros — Becze Ferenc; Neje — Sándor Róza; Józsa, béres — Gábosi Mihály. Az előadás után zártkörű tánczestély lesz (az iskolaépület nagytermében) a csikszeredai első zenekar közreműködése mellett, melyre a belépti díj külön, személyenkint 30 kr.

— Tűzeset vigyázatlanság folytán. A múlt hó 19-én este 10 és 11 óra között Balábányán a Kábdébó Antal és társa tulajdonát képező gyártelepen a fából épített kovácsműhely meggyult és a benne levő szerszámokkal együtt teljesen leégett. A mint a csendőrség kiderítette, a tűz vigyázatlanságból keletkezett és a hiba Fejér Antal kovácsmestert terhelte, ki a tűz kiütése előtt egy órával még a kovácsműhelyben dolgozott s a tüzet valószínűleg nem oltotta ki. Az akkor uralkodott nagy szél a szikrákat széjjel hordozván, a száraz fából készített épület a kóbor szikrákból tüzet fogott.

— Műkedvelői előadás. A bukaresti magyar-dal- és műkedvelő-kör, mint ottani levelezők írja — f. hó 18-án a bukaresti magyar társulat termében tánczvizsgálommal egybekötött műkedvelői előadást rendez. A derek bukaresti magyarok ez alkalommal Csepreghy Ferenc „Piros bugyelláris” című 3 felvonásos eredeti népszínművet hozták színre. A szerepek a következőleg vannak kiosztva: Török Mihály — Berecz Mátyás; Zoófi, felesége — Nagy L. Jánosné; Kender Julis — Bogdán Jánosné; Manczi, nevelt leánya — Ferencz Jánosné; Csillag Pál — Nagy L. Flórián; Kapitány — Ozsvát Ferencz; Peták János — Bálint János; Boros Dani — Balázs István; Pennás Muki — Csengeri Béla; Hájás Muki — Mau László; Kósza Gyurka — Nagy L. János; Leveles Misi — Ferencz Lajos; Első kisbíró — Bence István; Második kisbíró Moldován András; Öreg béres — Horváth Zoltán Józsa, kocsi — Sándor Gyula; Panni — Bogdán Jánosné; Kati — Ferencz Jánosné; Egy legény — Butak József; Lajcsi, cigány — Dobos Ferencz; Suták Kata, kártyavető nő — Bartalis Regina. Az előadást Nagy L. János rendezti.

— Megfejtés. A múlt számunk mellékletén közölt képtalányt és számrejtvényt helyesen fejtették meg: Zecses János helybeli p. ü. szemlész, és Tamás Sándor orosházi tanító.

* Lapunk múlt számára képson érkezett. Szark.

Eladó egy drb 1 éves tenyészkan. — Ertekezhetni a kiadóhivatalban.

IRODALOM.

Az „Athenaeum Kézi Lexikona”. E jeles vállalatból most vettük a 12-ik és 13. füzetét. E két füzet átlapozása után még jobban meggyőződünk arról, hogy ezzel a vállalattal egy valóban hézagpótló és minden igényt kielégítő munka kerül a könyvpiacra. A 12-ik füzethez két képmelléklet van csatolva. Egyik Európa színezett térképe, a másik az építészeti stílek I. és II. táblája, mindkettő igen szép kivitelben. A szövegben az Eperjes és Faragott kő közötti anyag van feldolgozva. A 13. füzet szintén két mellékletet tartalmaz. — Az egyik tisztán magyar érdekű és a hazánkba legutóbb visszakért Corvin-Codexnek egy lapját mutatja be, mely bizonyára sok ember vágyát elégti ki, a ki eddig a Corvinák szép kiállításáról nem birt magának képet alkotni. — A másik melléklet az építészeti stílek 3. és 4. táblája van 44 rajzzal feltüntetve. E füzet az F betűt foglalja magában s a Faragó—Folytonosság hiány közti dús anyagot közli. Ez a füzet is szembetűnően bizonyítja, hogy a Kézi Lexikon mily ügyesen tudja a nemzetközi és tisztán magyar tudományos anyag közötti helyes arányt megtartani; de mégis a legelső helyet az foglalja el benne, a mi magyar. Melegen ajánljuk a vállalatot olvasóink támogatásába. Egy-egy füzet ára 30 kr. — Megrendelhető és kapható lapunk kiadóhivatalában.

„Ifjú Magyarország.” Ilyen czímen egy életrevaló szépirodalmi és társadalmi képes hetilap indult meg Bartók Lajos, Németh Ödön és Kürthy Emil szerkesztésében. Ajánljuk olvasóink figyelmébe. Előfizetési ára: egész évre 6 frt. Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában.

„Élet.” Magyarországon rövid idő alatt oly szép eredményt alig ért még el irodalmi vállalat, mint az „Élet” cz. folyóirat. A most megjelent 5. füzet cikkeket közöl: Vikár Bélától, Simonyi Zsigmondtól, Endrői Sándortól, Molnár Vikortól stb. A rendes rovatokban szintén figyelemre méltó cikkek közöltek. Ajánljuk olvasóink figyelmébe. Az „Élet” szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, V. Árpádtutca 6. sz. — Előfizetési ára félévre 3 frt. Egyes szám ára 25 kr.

Megjelent a valódi „Magyar Szakácskönyv”-nek második bővített kiadása. Irta Zilahy Ágnes. Ára 1 frt 20 kr. Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában.

Szerkesztői üzenetek:

— **O. urnak Gy.-Fehérvár.** Miatán már ez alkalomra el voltunk látva megfelelő cikkel, az öné — legnagyobb sajnálatunkra — nem használhatjuk. A hozzánk intézett kérdésre magán levélben fogunk válaszolni.

— **Hurvti piros tojások.** Roppant naiv történet, meg lehetős pongyola feldolgozásban. A mértéket semmiképp sem üti meg: nem használhatjuk.

— **y — Várdotfalva.** Világért sem akarjuk kedvét szegni. Ha ön csakugyan úgy akarja, ám legyen, a verselmény lásson napvilágot, azonban csak ezen a helyen Ime: TAVASZI DAL.

Olvad a hó, mulik a tél;
Néha-néha langy szellő kél.
Jön a fecske, jön a gólya,
„Itt a tava-z” hirül hozza.
Melegebben süt már a nap,
Erdő, mező zöld köntöst kap.
Olyan kedves a madárdal.
A kikelet híre szárnyal.

Szép ugy-e? Most csak meg lehet elégedve?

— **L. Gy. urnak M.-Vásárhely.** A küldöttet köszönjük, a mint tetszik látni lapunk jelen számában esekély rövidítésével közre is adtuk. Jövőben bármikor is szívesen látjuk s csak arra kérjük, hogy lapunknak tér és időbeli korlátosságát szem előtt tartva, a közlemények terjedelmét szíveskedjék azok szerint kimérni.

— **K. A. urnak Kvár.** Ha időnk lesz egy kissé átalkítani, talán fel fogjuk használni.

— **G. J. urnak Cs.-ó.** „Az idő pénz”; kár azt ilyen dolgokra vesztegetni.

— **Leánytárnak.** Csak nem gondolja, hogy komolyan vettük. Messze van az még, nagyon messze. Egyébiránt a nagy felindulás erősen árt a szépségnek.

— **A „Magyar Géniusz”** t. szerkesztőségének. Lapot már két hét óta nem kaptunk, ismertetni nem tudjuk. Előfizetési ára: 2., 3. és 13. 14. szám. Ezeket kérjük utánküldeni.

A kis lutri húzása

Brünn, 1892. április 13.

29 5. 68. 48. 3.

Közjegyzői teendőim elintézése végett, május hó 1-től kezdve minden hétfőn és szombaton Csikszentmártonban fogok lenni.

Baktsi Gáspár,
kir. közjegyző.

(3-3)

236—1892 á szám.

H i r d e t m é n y.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur önxja az 1892. évi márczius hó 19-én kelt 7824. számú rendeletével a héjjasfalva—csikgyimesi állami közút 122—123. km. szakaszán lévő 97. sz. hid újraépítését és közeli meder szabályozását 1278 frt 93 kr összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása céljából az 1892. évi május hó 2-ik napjának d. e. 10 órájára a csikvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentelbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előirt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap d. e. 9 és fél órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Csikszeredán, 1892. április hó 9.

237—1892. á. szám.

H i r d e t m é n y.

A kereskedelemügyi m. kir. Miniszter ur önxja az 1892. évi márczius hó 19-én kelt 7823 illetve a közúti kerületi kir. felügyelő ur az 1892. évi február hó 9-én kelt 44. számú rendeletével a kolozsvár—szászrégen—tölgyesi állami közút 214—215. km szakaszán levő 115. számú hid újraépítését s az út szabályozását 1474 frt 4 krban, illetve a (122.) 121. számú átereszt újraépítését 175 frt 76 krban, összesen 1649 frt 80 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása céljából az 1892. évi május 2-ik napjának d. e. 11 órájára a csikvármegyei m. kir. államépítészeti hiva-

tal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentelbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előirt 5 százaléknyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap e. d. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek — figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponként megtekinthetők.

Kelt Csikszeredán, 1892. évi április 9.

Szám 369—892.

(3-3)

Árveresi hirdetmény.

Csikszentmárton és Csikesekefalva községek előljárósága ezennel közhírré teszi, hogy a két község tulajdonát képező II-ik határrész erdőből az 1848-ik évi országos határrendezés folytán területileg Romániához szakadt 242.02. kat. holdon, valamint Csikmegye közigazgatási erdészeti bizottságának 152—891. szám alatt hozott határozatából kifolyólag nyert engedély alapján Kaslárom, Szedres és Suvadás patak nevű erdőrészekben 205. kat. holdon, összesen tehát 347.02. kat. hold területén a 30 czm. mell magassági átmérőn felül található 38342. tömör köbméterre becstelt luczfenyő haszonfa, valamint az átszakadt 142.02 kat. hold 20—29 cm. mell-magassági átmérők közt felvett és 1796. tömör köbméternek talált vékonyabb fenyő haszon fa, 1892. évi május hó 1-én Csik-Szentmárton és Csik-Csekefalva községek közös házánál el fog árvereztetni, kikiáltási ár 19530 frt o. é.

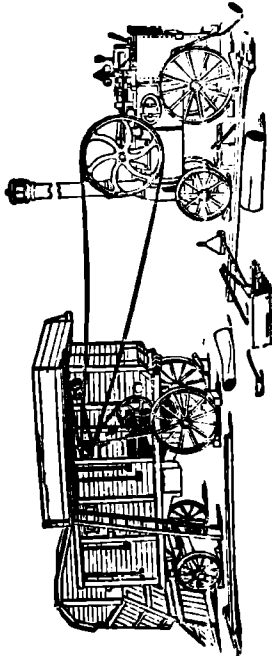
Miről árverezni szándékozik oly megijegyzéssel értesítettnek, hogy az árverési feltételek a két község előljáróságánál Cs.-Szent-Mártonon és Csik-Csekefalván betekintethetők.

Cs.-Sztmárton- és Cs.-Csekefalván, 1892. márczius 17-én. A két község Előljárósága.
Albert Máté, Koncsag István, Sándor Lszák,
bíró. bíró. közjegyző.

Elő magyar gazdasági gépgyár

részvény-társulat

Budapesten. Gyártalep külső váci-út 7. szám.



Ajánl hazai gyártmányu

gőzcseplő készleteket

valamint mindennemű

gazdasági gépeket

és

talajmívelő eszközöket

különösen ugy könnyű, mint kötött talajhoz alkalmas

legújabb rendszerű

sorvetőgépeket.

Arjegyzétek kívánatra készséggel küldetnek.